

Halina Polijaniuk

PODSTAWOWE WIELKOŚCI MAKROEKONOMICZNE I ZMIANY ORGANIZACYJNO-PRAWNE W SEKTORZE BANKOWYM W II KWARTALE 2005 ROKU*)

OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

Oficjalne stopy: rezerwy obowiązkowej i procentowe

Tabela 1. Stopa rezerwy obowiązkowej i podstawowe stopy procentowe NBP w II kwartale 2005 r.

%	do 27.04.05	od 28.04.05 do 29.06.05	od 30.06.05	Zmiana w p.p. (1.04–30.06.05)
Stopa rezerwy obowiązkowej	3,5			bez zmian
Stopa kredytu lombardowego	7,5	7,0	6,5	-1,0
Stopa redyskonta weksli	6,5	6,0	5,5	
Stopa referencyjna	6,0	5,5	5,0	
Stopa depozytowa	4,5	4,0	3,5	

Źródło: Dziennik Urzędowy NBP.

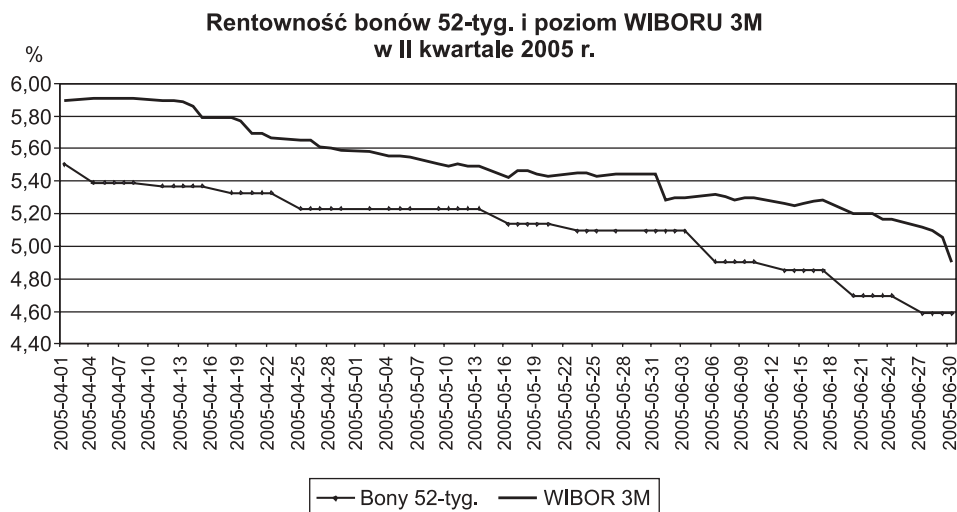
*) Autorka jest pracownikiem Departamentu Analiz w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

W II kwartale 2005 r. Rada Polityki Pieniężnej dwukrotnie obniżyła podstawowe stopy procentowe NBP, łącznie o 1,0 punkt procentowy (p.p.) W kwietniu br. RPP zmieniła nastawienie w polityce pieniężnej z łagodnego na neutralne, a od 30 czerwca br. ponownie przyjęła nastawienie łagodne.

Stopa rezerwy obowiązkowej nie zmieniła się w omawianym okresie, a oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej wynosi od 1 maja 2004 r. 0,9 stopy redyskontowej weksli.

Podstawowe rynkowe stopy procentowe

Wykres 1

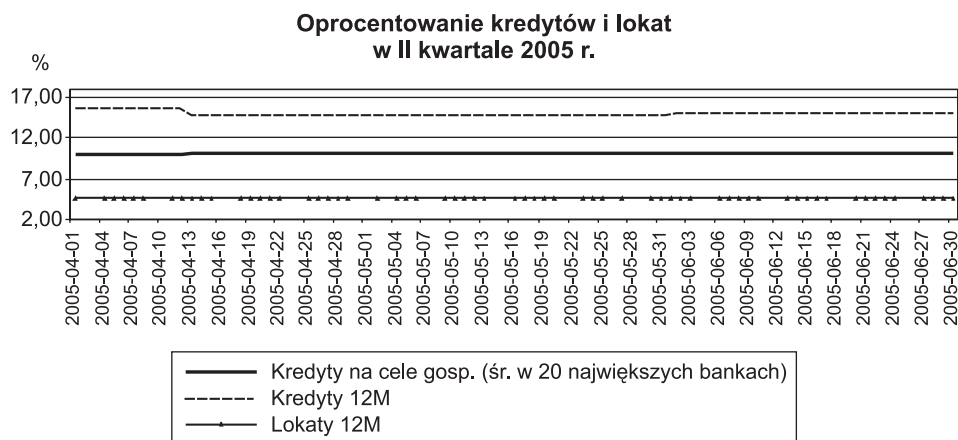

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

- ❖ W II kwartale 2005 r. – w porównaniu z I kwartałem br. – średnia rentowność 52-tygodniowych bonów skarbowych obniżyła się o 0,84 p.p. do 5,10%. Średni poziom 3-miesięcznego WIBORU w okresie kwiecień-czerwiec br. wyniósł 5,49% i był niższy od średniej wielkości z I kwartału br. o 0,95 p.p.
- ❖ W II kwartale br. obniżyło się średnie oprocentowanie kredytów na cele gospodarcze – z poziomu 10,24% do 10,03%. Zmniejszyło się również oprocentowanie 12-miesięcznych kredytów dla ludności – średnia za II kwartał br. wyniosła 15,01%, t.j. o 0,44 p.p. mniej niż w poprzednim kwartale. Natomiast średnie oprocentowanie lokat 12-miesięcznych zwiększyło się o 0,05 p.p. i wyniosło 4,62%.

Kronika

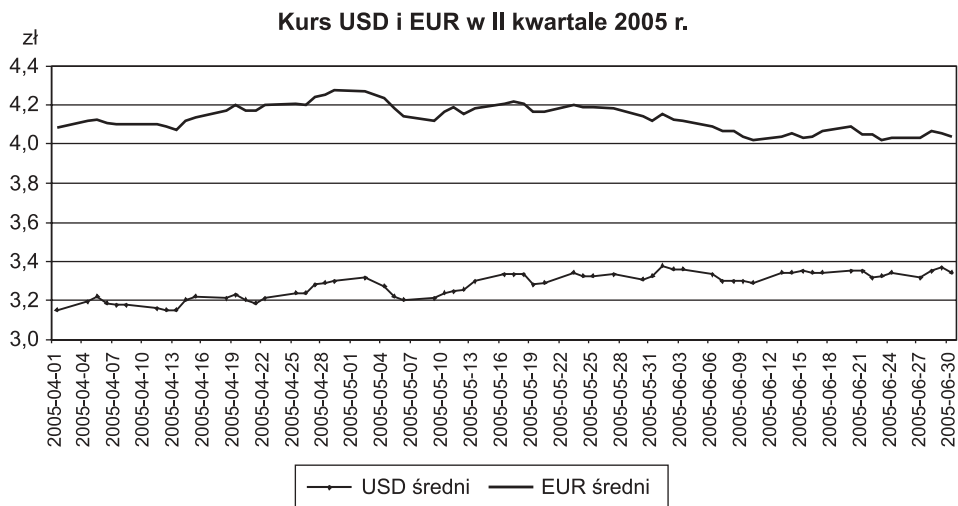
Wykres 2

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

Kursy walutowe

Wykres 3

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

- ❖ W okresie kwiecień–czerwiec br. nastąpiło osłabienie złotego zarówno względem dolara amerykańskiego, jak i euro. Średni kurs dolara amerykańskiego wyniósł 3,2792 zł – w stosunku do średniej z I kwartału br. zwiększył się o 20,8 groszy. Średni kurs euro wzrósł w tym samym czasie o 10,1 groszy i osiągnął poziom 4,1294 zł.

ZMIANY ORGANIZACYJNE W SEKTORZE BANKOWYM

1. Banki komercyjne

Komisja Nadzoru Bankowego w II kwartale br.:

- ❖ wydała zezwolenia na wykonywanie przez:
 - Edgara Mariusza Łukasiewicza, za pośrednictwem Spółki LOOK Finansowanie Inwestycji SA z siedzibą we Wrocławiu, prawa ponad 75% głosów na WZA Euro Banku SA z siedzibą we Wrocławiu;
 - Aleksandra Gudzowatego, za pośrednictwem podmiotów zależnych: PHZ Bartimpex SA oraz TUIR CIGNA STU SA, prawa ponad 50% głosów i nie więcej niż 66% głosów na WZA Banku Współpracy Europejskiej SA oraz na udział w kapitale zakładowym BWE SA, bezpośrednio oraz za pośrednictwem podmiotów zależnych PHZ Bartimpex SA oraz TUIR CIGNA STU SA, w łącznej wysokości ponad 66% nie więcej niż 75% i odpowiadającej mu liczbie głosów bez przywilejów i ograniczeń;
- ❖ wydała zezwolenia na utworzenie banku pod nazwą „Dexia Kommunkredit Bank Polska SA” z siedzibą w Warszawie;
- ❖ zmieniła uchwałę z dnia 6 sierpnia 2001 r. podjętą w sprawie odstąpienia od żądania dokapitalizowania Banku Gospodarki Żywnościowej SA w Warszawie o kolejne 500 mln PLN w terminie do 30 czerwca 2005 r.

Zestawienie notyfikacji dotyczących działalności transgranicznej instytucji kredytowych na terytorium RP

W okresie od 1 maja 2004 r. do 24 czerwca 2005 r. do Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego wpłynęły, od właściwych władz nadzorczych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), 83 notyfikacje informujące o zamiarze podjęcia przez instytucje kredytowe podlegające ich nadzorowi działalności transgranicznej na terytorium RP:

22 notyfikacje	z Wielkiej Brytanii
17 –	z Austrii
15 –	z Niemiec

Kronika

6 –	z Francji,
5 –	z Irlandii,
po 4 –	z Luksemburga i Węgier
po 2 –	z Cypru, Danii, Holandii i Włoch
po 1 –	z Czech i Liechtensteinu.

Zestawienie notyfikacji dotyczących działalności transgranicznej banków krajowych na terytoriach państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego

W okresie od 1 maja 2004 r. do 30 czerwca 2005 r. do Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego wpłynęły od banków krajowych 4 notyfikacje informujące o zamiarze podjęcia działalności transgranicznej na terytoriach państw należących do EOG, tj.:

- NORD/LB Bank Polska Norddeutsche Landesbank SA,
- WestLB Bank Polska SA,
- Bank Millennium SA,
- ING Bank Śląski SA.

Zmiany własnościowe i organizacyjne

❖ Informacje o **PKO BP SA**:

- W kwietniu i maju br. trwało wydawanie pracownikom PKO BP SA akcji Banku (48 409 byłych i obecnych pracowników otrzymało prawo do objęcia bezpłatnie 105 mln akcji, czyli 10,5% kapitału Banku). Zgodnie z prawem, posiadacze akcji będą mogli je sprzedać po 2 latach od wejścia Banku na giełdę, tj. najwcześniej 3 listopada 2006 r.

❖ Informacja o **RCI Banku Polska SA**:

- Rozpoczął działalność kolejny bank samochodowy – RCI Bank Polska SA, wchodzący w skład Grupy RCI Banque należącej do francuskiego koncernu Renault. Na początku zajmie się on finansowaniem sieci autoryzowanych partnerów Renault. Grupa RCI Banque koncentruje się na obsłudze dilerów Renault i jest obecna w 14 krajach Europy Zachodniej i Środkowej oraz w dwóch krajach Ameryki Płd.

❖ Informacja o **PSA Banque PSA Finance SA Oddział w Polsce**:

- Paryski Banque PSA Finance SA rozpoczyna w Polsce działalność w formie oddziału. Będzie on współpracował z obecną w Polsce od 2001 r. grupą finansową PSA Finance Polska zajmującą się leasingiem francuskich samochodów.

❖ Informacje o **Deutsche Bank PBC SA:**

- 27 czerwca br. Akcjonariusze Deutsche Bank PBC SA zdecydowali na walnym zgromadzeniu o przeniesieniu siedziby spółki z Krakowa do Warszawy.
- 28 czerwca br. Deutsche Bank PBC SA otrzymał zgodę Komisji Papierów Wartościowych i Giełd na wycofanie akcji z giełdy. Decyzja ta weszła w życie 14 dni od daty jej doręczenia, czyli 13 lipca br. Na najbliższe lata planowany jest szybki rozwój Banku. Do końca br. liczba oddziałów ma wzrosnąć z 31 do 60, a liczba obsługiwanych klientów z 86,8 tys. do 200 tys. do końca 2008 r. Akcjonariusze zgodzili się dokapitalizować Bank do połowy 2007 r. kwotą 252,2 mln zł.

❖ Informacja o **BGK:**

- BGK otrzymał od Skarbu Państwa akcje 27 spółek notowanych na GPW i CeTO SA (Centralna Tabela Ofert SA). Ich wartość wyniosła ok. 240 mln zł (zgodnie z obietnicą rządu złożoną w 2004 r. dofinansowanie BGK ma wynieść 1 mld zł). Bank nie może sprzedać otrzymanych akcji w ciągu najbliższych 36 miesięcy bez zgody resortu skarbu.

❖ Informacja o **Euro Banku SA:**

- 22 kwietnia br. Francuski bank Societe Generale podpisał umowę zakupu 98,35% akcji Euro Banku SA. Do sfinalizowania transakcji wymagana jest zgoda Komisji Nadzoru Bankowego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a także Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Nabyciem Euro Banku SA było zainteresowanych 20 europejskich instytucji kredytowych. Nowy właściciel nie zamierza zmieniać ani nazwy, ani strategii Banku. Dotychczasowy zarząd zostanie powiększony o jedną osobę z Francji. Siedziba Banku pozostanie we Wrocławiu. Societe Generale zapowiedział, że w tym roku dokapitalizuje Euro Bank SA. Nieoficjalnie mówi się o ok. 100 mln zł kapitału. W tym roku planowane jest uruchomienie co najmniej 40 nowych oddziałów i zwiększenie zatrudnienia o 200 osób.

❖ Informacja o **Banku Handlowym w Warszawie SA:**

- Komisja Nadzoru Bankowego wyraziła zgodę na obniżenie kapitału Banku Handlowego w Warszawie SA o 1/5 (tj. o 1,15 mld zł) i wypłatę tej kwoty akcjonariuszom w formie dywidendy. Łącznie z dywidendą z zysku za ub.r. (414 mln zł). Bank wypłaci akcjonariuszom ponad 1,56 mld zł. Wypłatę tak wysokiej dywidendy Bank uzasadnia chęcią obniżenia kapitału. Po wypłacie całej planowanej kwoty współczynnik wypłacalności spadnie z 22% do ok. 18%.

❖ Informacja o **Banku Pekao SA i BPH SA:**

- 12 czerwca br. zarządy i rady nadzorcze UniCredito i HVB wyraziły zgodę na fuzję obu banków. Transakcja ma być sfinalizowana w ciągu 3 miesięcy. W wyniku fuzji powstanie jeden z największych banków w Europie. Będzie on kon-

trolować także polskie banki: Pekao SA i BPH SA. Ze wspólnego komunikatu UniCredito i HVB wynika, że możliwe jest, ale dopiero w drugim etapie, połączenie obu polskich banków. Doprowadziłoby to do powstania największej instytucji kredytowej w Polsce. Nowa grupa finansowa zostałaby właścicielem największego w Polsce towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz biura maklerskiego. Pod jej kontrolą znajdowałoby się 38% aktywów funduszy inwestycyjnych. Miałaby także 1/4 udziałów w obrotach akcjami na giełdzie. Przeprowadzenie fuzji pociągnie za sobą zwolnienia pracowników. Według szacunków w wyniku połączenia banków Pekao SA i BPH SA pracę w Polsce może stracić 5000 osób, czyli około 20% zatrudnionych w obu bankach. Na fuzję włoskiego i niemieckiego banku muszą się zgodzić nadzory bankowe, akcjonariusze posiadający co najmniej 65% ich akcji i Komisja Europejska. Rady nadzorcze i zarządy UniCredito i HVB uzgodniły szczegóły fuzji. Ustalono m.in. parytet wymiany akcji. Za każdą posiadaną akcję akcjonariusze HVB otrzymają po 5 akcji UniCredito. Zatwierdzono również skład władz nowego banku. Kierować nim będzie dotychczasowy prezes UniCredito Alessandro Profumo. Obecny prezes HVB Dieter Rampl zostanie szefem rady nadzorczej połączonego banku. Nowy bank stanie się ósmym co do wielkości w Europie, z aktywami 733 mld euro. Będzie miał 28 mln klientów i około 7 tys. oddziałów w 19 krajach. Powiększony UniCredito będzie największym bankiem we Włoszech, wyprzedzając obecnego lidera Banca Intesa. Główną siedzibą banku będzie Mediolan. We Włoszech znajdować się będzie dział bankowości detalicznej. Do Monachium przeniesiona zostanie centrala zajmująca się bankowością korporacyjną, małymi i rednimi przedsiębiorstwami oraz bankowością inwestycyjną. Środkowoeuropejską centralą nowej instytucji – również dla Polski – będzie Wiedeń. Kierować nią będzie Erich Hampel, obecnie prezes BACA. Włosi chcą pozostawić dotychczasowe nazwy HVB i Bank Austria Creditanstalt. Obydwa banki zachowają swoje obecne marki, ale obok nich pojawi się także logo UniCredito.

❖ Informacja o **BGŻ SA**:

- Bank Gospodarki Żywnościowej SA przedstawił założenia nowej strategii działania: zwiększenie udziału w rynku, 15-procentowy (roczny) wzrost poziomu kredytów, istotna poprawa wskaźników efektywności. BGŻ SA ma się koncentrować na obsłudze klientów detalicznych, sektora rolno-spożywczego oraz małych i średnich firm. Bank zamierza otworzyć 50 nowych placówek w miastach od 25 tys. do 150 tys. mieszkańców. Planuje udzielenie w tym roku kredytów hipotecznych na kwotę 150 mln zł. Zamierza też współpracować z bankami spółdzielczymi. W celu pozyskania nowych klientów korporacyjnych, BGŻ SA stworzy specjalne centra, w których będą obsługiwane przedsiębiorstwa, a także przedstawi nowe produkty. Bank chce również reaktywować firmę leasingową.

Inne informacje

- ❖ Po zgłoszeniu w GINB zamiaru świadczenia usług we Francji we współpracy z BCP France, Bank Millennium SA zamierza uruchomić program pilotażowy, sprawdzający zainteresowanie Polaków mieszkających we Francji jego usługami. Program ten potrwa 2 miesiące.
- ❖ W Biurze Informacji Kredytowej powstaje baza z danymi o przedsiębiorstwach – głównie średnich i małych – będących klientami banków. W trakcie uzgodnień z BIK przyjęto, że część informacji będzie przekazywana obowiązkowo, a część dobrowolnie. Banki będą zobligowane do przysyłania danych identyfikujących firmę oraz jej historię kredytową. Dobrowolnie mogą przekazać skład zarządu i akcjonariatu oraz bilans przedsiębiorstwa. Podobna baza, ale z informacjami o klientach indywidualnych, istnieje już od kilku lat. W tej bazie są dane kredytowe dotyczące ponad 12 mln Polaków. Korzysta z niej ponad 100 instytucji: banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.
- ❖ Banki udzieliły kredytów lub gwarancji na 431 spośród zatwierdzonych już ponad 700 projektów współfinansowanych przez Unię Europejską. Są to projekty realizowane w ramach programu operacyjnego „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw”. Najwięcej (70) będzie dofinansowanych przez Bank BPH SA. Spośród wniosków składanych w pierwszej rundzie aplikacyjnej najwięcej promes kredytowych udzieliły: PKO BP SA, Raiffeisen Bank SA, BRE Bank SA oraz ING Bank Śląski SA.
- ❖ Zgodnie z raportem specjalnym agencji Fitch Ratings, zarządzanie ryzykiem w polskich bankach uległo poprawie dzięki wprowadzeniu przez inwestorów zagranicznych bardziej zaawansowanych systemów zarządzania ryzykiem. Według autorów raportu, rentowność polskich banków prawdopodobnie wzrośnie, mimo spadających marż i rosnącej konkurencji.
- ❖ Fundusz Poręczeń Unijnych dysponujący kwotą ponad 500 mln zł do końca maja udzielił zaledwie kilku poręczeń na niespełna 2 mln zł. Do FPU, zarządzanego przez BGK, trafia część odsetek z tytułu rezerwy obowiązkowej, utrzymywanej przez banki komercyjne w NBP. Docelowo Fundusz miał dysponować kwotą 900 mln zł, co pozwoliłoby na udzielenie poręczeń o wartości 3 mld zł. FPU jest przeznaczony przede wszystkim do udzielania poręczeń małym i średnim przedsiębiorstwom biorącym udział w programie „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”. Zastrzeżenia wobec FPU zgłaszane przez specjalistów z banków komercyjnych dotyczą głównie procedur i czasu rozpatrywania wniosków. Obecnie przygotowywana jest umowa między Bankiem a Ministerstwem Finansów, która pozwoli na obniżenie o połowę ceny poręczeń. Zmodyfikowana i uproszczona zostanie również procedura ich udzielania.

- ❖ Zakończyła się 13 edycja rankingu „Gazety Bankowej” Najlepsze Banki. Banki oceniane są w dwóch osobnych grupach – grupa banków uniwersalnych (dużych) i specjalistycznych (mniejszych). Laureatami w grupie pierwszej zostały: Raiffeisen Bank Polska SA, PKO BP SA i Bank BPH SA. W grupie banków specjalistycznych najlepsze były: AIG Bank Polska SA, Lukas Bank SA i Gospodarczy Bank Wielkopolski SA.
- ❖ W 2005 r. Nagrodę Gospodarczą Prezydenta A. Kwaśniewskiego, wręczaną na Międzynarodowych Targach Poznańskich, w kategorii najlepsza instytucja finansowa otrzymał Bank Ochrony Środowiska SA.

2. Banki spółdzielcze

Komisja Nadzoru Bankowego w II kwartale br. wyraziła zgodę na przejęcie BS w Lubinie przez BS we Wschowie.

Inne informacje

Posłowie z sejmowej Komisji Nadzwyczajnej przyjęli poprawkę do prezydenckiego projektu ustawy Prawo spółdzielcze zakładającą zwolnienie z podatku części dochodów przeznaczonych na podniesienie funduszy własnych. Ulga podatkowa pomogłaby bankom spółdzielczym osiągnąć do 2007 r. wymagany próg 1 mln euro funduszy własnych. Sprzeciw do wniesionej poprawki zgłosili przedstawiciele Ministerstwa Finansów. Ich zdaniem takie rozwiązanie może być potraktowane przez Komisję Europejską jako pomoc publiczna.

Źródła informacji:

- *www.nbp.pl*
- „Rzeczpospolita”, „Parkiet”, „Gazeta Bankowa” – kwiecień–czerwiec 2005 r.

